

INGLIZ TILINI ORGANISHDA ZAMONAVIY METODLARDAN FOYDALANISH

Tursunboyev Jamoljon Kamoljon o'g'li

Sirdaryo Ichki Ishlar akademiy litseyi ingliz tili o'qituvchisi

email: jkmasters1128@gmail.com

+99895-043-11-28

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17247870>

Annotatsiya: Ushbu tezisda ingliz tilini o'rganishda zamonaviy metodlarning samaradorligi tahlil qilinadi. Zamonaviy yondashuvlar — kommunikativ metod, topshiriqqa yo'naltirilgan o'qitish (task-based learning), raqamli texnologiyalar (platformalar, AR, mobil ilovalar), o'zaro fikrlash (peer feedback), interaktiv va embodied learning yondashuvlari — ning til o'rganish jarayonidagi afzalliklari va cheklovlari muhokama qilinadi. Tezisda turli tadqiqotlardan olingan empirik ma'lumotlar bilan zamonaviy metodlarning pedagogik samarasi ko'rsatiladi. Ushbu makola ingliz tilini o'rgatish va o'zlashtirish jarayonini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy nuqtai nazarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: zamonaviy metodlar, kommunikativ metod, task-based learning, raqamli texnologiyalar, peer feedback, embodied learning.

Аннотация: В данной тезисе анализируется эффективность современных методов в изучении английского языка. Современные подходы — коммуникативный метод, обучение на основе заданий (task-based learning), цифровые технологии (платформы, AR, мобильные приложения), взаимное рецензирование (peer feedback), интерактивное и телесно-ориентированное обучение (embodied learning) — обсуждаются с точки зрения их преимуществ и ограничений в процессе изучения языка. В тезисе показана педагогическая эффективность современных методов на основе эмпирических данных различных исследований. Данная статья представляет научный взгляд, направленный на совершенствование процесса преподавания и усвоения английского языка.

Ключевые слова: современные методы, коммуникативный метод, task-based learning, цифровые технологии, peer feedback, embodied learning.

Annotation: This thesis analyzes the effectiveness of modern methods in learning English. Contemporary approaches — the communicative method, task-based learning, digital technologies (platforms, AR, mobile applications), peer feedback, interactive and embodied learning — are discussed in terms of their advantages and limitations in the language learning process. The thesis presents the pedagogical effectiveness of modern methods supported by empirical data from various studies. This article provides a scientific perspective aimed at improving the process of teaching and acquiring the English language.

Keywords: modern methods, communicative method, task-based learning, digital technologies, peer feedback, embodied learning.

Kirish

Ingliz tili hozirgi global zamonda aloqa, ta'lim, ilm-fan va biznes sohalarida eng ko'p qo'llaniladigan chet tillardan biridir. O'zbekiston va boshqa ko'plab mamlakatlarda ingliz tilini o'rgatish va o'rganish bugungi kunda ustuvor vazifalardan biridir. Biroq, an'anaviy yondoshuvlar — grammatika-tarjima usuli, ko'p mech memoriyalash (yodlash) va teksto'qish asosidagi yondashuvlar — zamonaviy talablar — kommunikativ kompetensiya, nutqiy faollik, tilni real kontekstda qo'llash — bilan yetarlicha mos tushmay qolmoqda.

Shuning uchun ta'lim olimlari va metodistlar ingliz tilini o'rganishda yangi, interaktiv va texnologiyalarga asoslangan metodlarni tadqiq etishmoqda. Ushbu tezis zamonaviy metodlarning tamoyillari, pedagogik afzalliklari va cheklovlari hamda o'quv jarayonida qanday amalga oshirilishini tahlil qiladi va muhokama qiladi.

Tezisning maqsadi — ingliz tilini o'rganishda zamonaviy metodlardan foydalanishni nazariy va amaliy jihatdan ko'rib chiqish va ularning samaradorligini baholashdir.

Tadqiqot savollari quyidagilar:

1. Zamonaviy metodlar ingliz tilini o'rganishda qanday yondashuvlar bilan bog'liq?
2. Bu metodlarning samaradorligi qaysi pedagogik omillar orqali namoyon bo'ladi?
3. Qaysi shart-sharoitlarda bu metodlar samarali ishlaydi va ular bilan bog'liq cheklovlar qanday?

Tahlil va Muhokama

Bu bo'limda ingliz tilini o'rgatishda zamonaviy metodlar, ularning samaradorligi va amaliy jihatlari turlicha tadqiqotlar asosida tahlil qilinadi. Quyida turli metodlarning afzalliklari, chegaralari va ular qanday sharoitda samarali ishlashi muhokama qilinadi.

Zamonaviy metodlarning turlariga qisqacha takroriy ravishda nazar

Zamonaviy metodlar ichida quyidagilar keng tatbiq etiladi:

- Task-Based Language Teaching (TBLT)
- Kommunikativ yondashuv (CLT — Communicative Language Teaching)
- Interleaving va spaced repetition (oraliq takrorlash)
- Texnologiyaga asoslangan o'qitish vositalari (mobil ilovalar, onlayn platformalar)
- Peer feedback va kollaborativ yozma/diyalogiyal metodlar

Quyida ushbu metodlarning empirik tadqiqotlardagi natijalari tahlil qilinadi.

Task-Based Language Teaching (TBLT)

Task-Based Language Teaching (TBLT) — bu til o'rgatish metodologiyasi bo'lib, o'quvchilarga ma'lum vazifalar (task) beriladi va ular shu vazifani bajarish jarayonida tilni faol ravishda ishlatadilar. TBLTning samaradorligi ko'plab meta-tahlillar va sistematik sharhlar orqali o'rganilgan.

Bryfonski va McKay tomonidan 2023 yilda chop qilingan meta-analitik sharhga ko'ra, TBLT dasturlari odatda an'anaviy yondashuvlarga nisbatan til o'rganish natijalarini yaxshilaydi. Spetsifik ravishda, ma'lumotlarga ko'ra, TBLT va boshqa metodlar orasida effekt o'lchovlari farqlari tahlil qilingan.

L. Bryfonski (2019) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, TBLT dasturlari va an'anaviy metodlar o'rtasidagi o'zaro taqqoslash natijalari keltirilgan: TBLT qo'llanilgan guruhlar grammatik jihatdan shakllangan kontentni ham yaxshiroq egallagan.

Systematic Review of TBLT metodlarini o'rganish bo'yicha bir tadqiqotda, TBLT uslubi talabalarning tilga nisbatan motivatsiyasini oshirishi, interaktivlik jihatini kuchaytirishi va nutqiy mahoratni rivojlantirishi xususiyatlari ta'kidlangan.

TBLT metodikasining afzalliklari quyidagilar:

- Tilni real vaziyatlarda qo'llash imkoniyati
- Talabalarni mustaqil fikrlashga undash
- Muammolarni hal qilishga yo'naltirish
- O'quvchilarning kommunikativ mahoratini mustahkamlash

Biroq, ba'zi cheklovlari ham qayd etilgan:

- Vazifalarni aniqlash va dizayn qilish murakkabligi
- O'qituvchining pedagogik malakasi yuqori bo'lishi lozimligi
- Sinfidagi vaqt va manbalar cheklovi

Quyidagi jadval TBLT bilan bog'liq tadqiqotlar natijalarini umumlashtiradi:

Jadval 1. TBLT tadqiqotlarida kuzatilgan effektlar va tafsilotlar

Tadqiqot muallifi (yil)	Tadqiqot ko'lam / guruhlar	Effekt o'lchovlari / natija	Asosiy xulosa
Bryfonski & McKay (2023)	Bir nechta TBLT va nazorat guruhlar	TBLT guruhlarida til o'rganish natijasi yuqoriroq	TBLT metodlari an'anaviylardan ustun bo'lishi mumkin
Bryfonski (2019)	Guruhlar: TBLT vs an'anaviy	Grammatik va kommunikativ o'zgarishlar	TBLT guruhlarida grammatik shakllar ham yaxshiroq o'zlashtirilgan
Systematic Review (2024)	Turli tadqiqotlar	Talabalar motivatsiyasi, nutqiy mahorat	TBLT talabalar ishtirokini oshiradi, nutqiy kompetensiyani yaxshilaydi

Bu jadvaldan ko'rinib turibdiki, TBLT metodlari ko'plab tadqiqotlarda ijobiy effektlar namoyon qilgan va til o'qitish jarayonini interaktiv, maqsadga yo'naltirilgan shaklga keltirgan.

Muhokamada quyidagilarni ta'kidlash mumkin:

- TBLT asosan nutq va kommunikatsiyaga yo'naltirilgan bo'lishi sababli — nutqiy kompetensiyani yaxshilashda samarali bo'lishi ehtimoli yuqori.
- Lekin grammatika, lug'at yoki tuzilma jihatidan shakllantirilgan ma'lumotlar bilan ishlash ehtiyoji bo'lsa, TBLTga qo'shimcha metodlar talab qilinadi.
- Har bir vazifa dizaynida o'qituvchining roli katta — muvofiq vazifalar yaratish, foizli murakkablik va hatti-harakatlar tartibini o'ylash muhim.
- Katta sinflarda yoki resurs yetishmovchiligi bo'lgan sharoitda TBLT to'liq tatbiq qilish qiyin bo'lishi mumkin.

Shunday qilib, TBLT usuli ingliz tilini o'rgatishda juda istiqbolli yo'llardan biri bo'lishi mumkin, lekin uni amaliy jihatdan amalga oshirishda ehtiyotkor yondashuvlar va qo'shimcha vositalar talab qilinadi.

Kommunikativ yondashuv (CLT)

Kommunikativ yondashuv — til o'rgatishda tilning real muloqot kontekstlarida ishlatilishini ta'kidlaydi. Bu yondashuvda til o'rganuvchilar faol ravishda muloqot qiladi, maqsadlarga yo'naltirilgan vazifalar bajarmoqda.

European Journal of Education and Pedagogy jurnalida chop etilgan "Systematic Review of Communicative Language Teaching (CLT)" maqolasida CLT metodining samaradorligi, uning cheklovlari va muvozanatli jihatlari tahlil qilingan.

Ushbu sistematik sharh natijalariga ko'ra, CLT talabalar orasida tilni ishlatish ishonchini oshiradi, nutqiy muloqotni rag'batlantiradi va til o'rgatishda ma'nolilikni kuchaytiradi. Biroq, ba'zi kontekstlarda CLT metodining tatbiqi cheklovlarga duch keladi, masalan, talabalar yig'ma nutqqa qiyinchilik bilan kirishishi, o'qituvchining rolini belgilash va grammatik jihatlarni e'tibordan chetda qoldirish xavfi.

Qasserras (2023) maqolasi, CLT metodini qayta ko'rib chiqishda, CLT uslubining sinfdagi motivatsion muhit, talabalar ishtiroki va interaktivlik jihatlariga turtki ekanini ta'kidlaydi. Shuningdek, CLT metodlaridan foydalanishda o'qituvchilarning professional tayyorgarligi muhimligini ko'rsatadi.

Muhokama nuqtai nazaridan, CLT yondashuvining asosiy kuchli jihatlarini quyidagilardir:

- Tilni amaliy muloqotga yo'naltirish
- Talabalarni faol ishtirokka jalb qilish
- Tilni tushunish va foydalanish orasidagi farqni yo'qotish
- Muvozanatli darslar orqali grammatika va nutqiy elementlarni uyg'unlashtirish

Cheklovlari esa:

- Institut va maktab kontekstlarida dars jadvallari va talabalar tayyorgarligi cheklovlari
- Ba'zi talabalar grammatika jihatlariga ham ko'proq e'tibor talab qilishi
- O'qituvchidan yuqori pedagogik kompetensiya talab qilinishi

Demak, CLT yondashuvi til o'rgatishda juda muhim va keng qo'llaniladigan usul bo'lishiga qaramay, uni samarali tatbiq qilish uchun metodik muvofiqlik, tayyorgarlik va pedagogik mahorat zarur.

Spaced Repetition va Interleaving (oraliq takrorlash va aralashuv)

So'z boyligini va ma'lumotlarni uzoq muddatda saqlab qolishni ta'minlashda "spaced repetition" (oraliq takrorlash) va "interleaving" (aralashuv) kontseptsionalari til o'rganishda juda muhimdir.

Cepeda va hamkasblar (2008) tomonidan "Spacing Effects in Learning" nomli tadqiqotida, oraliq takrorlash nazariyasi va tajribaviy natijalar batafsil o'rganilgan. Tadqiqotchilar shuni aniqladiklar: takrorlash intervallarini kengaytirish, ya'ni o'rganish bo'lg'usi ma'lumotlar orasidagi vaqt intervalini asta-sekin oshirib borish, ma'lumotlarning uzun muddatli xotirada saqlanishini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Bundan tashqari, yaqinda chop etilgan "The Effects of Spaced Practice on Second Language Learning: A Meta-Analysis" maqolasida, til o'rganishda spaced repetition ning samaradorligi 48 turli tadqiqotdan 98 effekt o'lchovi asosida tahlil qilingan. Mualliflar topdilar ki, oraliq takrorlash usuli aniq va o'lchovli foyda keltiradi, ayniqsa lug'at o'rganishda.

Interleaving usuli — bu turli tushunchalar va materiallar aralash holda taqdim etishdir. Bu yondashuv orqali talaba ma'lumotlar orasidagi farqni aniqlash va uzviy ravishda ularni bir-biri bilan solishtirish imkoniga ega bo'ladi. Til o'rgatishda interleaving so'z, grammatik struktur va kontekstlararo materiallarni aralash tarzda o'rgatish demakdir. Ba'zi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interleaving metodi talabalar tushunishini chuqurlashtiradi va transfer qobiliyatini oshiradi (ya'ni yangi vaziyatlarda o'rganilgan materialni qo'llash).

Quyidagi jadval, spaced repetition va interleaving metodlarini til o'rganishdagi ta'siri bo'yicha ma'lumotlarni jamlab beradi:

Jadval 2. Spaced repetition va interleaving metodlarining samaradorligi

Tadqiqot / Manba	Tili o'rganish jihat	Effekt / Kuzatilgan foyda	Izoh
Cepeda et al. (2008)	Yod olish, lug'at saqlash	Intervalni kengaytirib takrorlash uzoq muddatli xotiraga yordam beradi	Kontekstga bog'liq bo'lgan testlarda foyda ko'rinadi

Meta-analiz (Til o'rganishda spaced repetition)	Lug'at va strukturani o'rganish	Spaced repetition usuli o'rganish natijalarini sezilarli yaxshilaydi	48 tadqiqotdan 98 effekt o'lchovi asosida aniqlangan
Interleaving tadqiqotlari (umumiy ta'lim psixologiyasi)	Tushunchalar va transfer	Interleaving usuli farqli materiallar o'rtasida farqni aniqlashni kuchaytiradi	Til o'rgatishda qo'llanilganda transfer qobiliyatni yaxshilashi ehtimoli

Mukammal typslash: spaced repetition va interleaving metodlari til o'rganishda ma'lumotni uzoq muddatda saqlashni kuchaytiradi hamda transfer qobiliyatini oshiradi. Ayniqsa lug'at o'rganishda oraliq takrorlash juda samarali bo'lib chiqadi.

Muhokamada e'tibor qaratish kerak bo'lgan jihatlar:

- Spaced repetition algoritmlari (masalan, Anki, Memrise) kurslarni sinxronlashtirish va individual moslashuv imkonini beradi, bu esa o'quvchiningacha optimal takrorlash oralig'ini tanlashga imkon yaratadi.
- Interleaving usuli, ayniqsa asosan kontrast bo'lgan grammatika strukturalari va lug'at birliklarini aralash holda taqdim etishda samarali.
- Biroq, til o'rganuvchi boshlang'ich bosqichda bo'lsa, interleaving usuli ba'zan qiyinchilik tug'dirishi mumkin, chunki u turli materiallarni birdan ko'rib chiqishni talab qiladi.
- Shuningdek, oraliq takrorlash va interleaving metodlari faqat materiallar va algoritmlar bilan yaxshi strukturalangan platformalarda samarali ishlaydi; yomon dizayndagi sistema foyda bermasligi mumkin.

Texnologiya bilan integratsiya: Mobil va onlayn ilovalar

Zamonaviy til o'rgatish metodlaridan biri — mobil ilovalar va onlayn platformalar orqali til o'rgatish. Bu yondashuv talabalar uchun qulay, interaktiv va individual moslashuvchan darslarni taqdim etadi.

Duolingo — eng mashhur til o'rgatish ilovalaridan biri bo'lib, uning samaradorligi bo'yicha tadqiqotlar mavjud.

Vesselinov va Grego (2012) tomonidan o'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, Duolingo foydalanuvchilari o'rtacha 91,4 ball (English Placement Test natijasi) ga yaxshilanishga erishganlar. Tadqiqotda participantslar har soatda o'rtacha 8,1 ball oshish bilan til darajasini yaxshilashganligi aytiladi.

Shuningdek, "Interactivity in Language Learning Applications: A case study based on Duolingo" maqolasida, Duolingo ilovasining interaktivligi, darajali turdagi mashqlar va negiziy gamifikatsiya elementi foydalanuvchilarning motivatsiyasini va davomiy o'qishni rag'batlantirishini ko'rsatadi.

Lekin ba'zi tadqiqotlar Duolingo kabi platformalar cheklovlarini ham ko'rsatadi: masalan, ilova nutq mashqlarini baholashda cheklangan (to'liq talaffuzni aniqlash imkoniyati kam), grammatikaning chuqur jihatlariga chuqur kirish qiyinligi va individual xato tahlilini cheklash. Shuningdek, talabalar mustaqil mashg'ulotga kuchli intilish va o'zini nazorat qilish qobiliyatiga ega bo'lishi zarur.

Muhokamada quyidagilarni ta'kidlash mumkin:

- Mobil ilovalar, ayniqsa Duolingo kabi, har kuni kichik dozada mashq qilishni rag'batlantiradi, bu esa "microlearning" prinsipiga mos keladi.

- Ilovalar algoritmik takrorlash usullari (spaced repetition) bilan integratsiyalangan bo'lsa, ular samaradorligini oshiradi.
- Lekin til o'rgatish uchun ilovalar yetarli emas — ularni sinf darslari, pedagogik nazorat va o'qituvchi yo'l-yo'riqlari bilan qo'shib ishlatish zarur.
- Talaffuz va nutq mashqlarida real interaktiv muhit yetishmasligi, shuningdek firmlar ko'p hollarda foydalanuvchilarning xatolarini chuqur tahlil qila olmaydi — bu cheklov hisoblanadi.

Peer Feedback va kollaborativ metodlar

Peer feedback — o'quvchilar bir-birining ishlarini baholab, tuzatish va fikr bildirish asosida ishlov berish metodidir. Bu metod til o'rganishda ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin, ayniqsa yozma va og'zaki vazifalarda.

Wei va hamkasblar (2024) maqolasida, akademik yozuvda peer feedback ning 16 ta afzalligi (affective, cognitive, behavioral, social, metacognitive) va 13 ta muammosi bayon etilgan.

Xiaomeng (2024) tadqiqotida, past darajadagi EFL (English as a Foreign Language) talabalar peer feedback orqali yozma ko'nikmalarini rivojlantirgani, shuningdek ularda salbiy fikrga nisbatan ijobiy qarash shakllanganligi aniqlangan.

Ba'zi tadqiqotlar onlayn peer feedback treningining o'quvchilarning o'zini boshqaruvchi yozma strategiyalarini yaxshilashini ko'rsatgan.

Muhokama jihatlar:

- Peer feedback o'quvchilarning metakognitiv fikrlashini rag'batlantiradi, chunki ular o'zgalar ishini tahlil qilib, o'z xatolarini ham ko'rib chiqadilar.
- Shuningdek, bu metod ijtimoiy muhit yaratadi va talabalarni hamkorlikka yo'naltiradi.
- Lekin samarali peer feedback uchun talabalar malakali instruksiyalarga ega bo'lishi kerak — qanday baholash, qanday teskari aloqa berish va qaysi mezonlar bo'yicha fikr bildirish kerakligini tushunishlari zarur.
- Kam tajriba yoki past til darajasiga ega talabalar bir-birining xatolarini aniqlashda noaniqliklarga duch kelishi mumkin.
- Onlayn muhitda peer feedback tez va interaktiv bo'lishi mumkin, lekin aloqa vositalarining sifati, platformaning qulayligi va nazorat mexanizmlari muhim rol o'ynaydi.

Shu bilan, peer feedback va kollaborativ metodlar til o'rgatishda o'quvchilar faol ishtirokini oshiradi, metakognitiv fikrlashni rag'batlantiradi va til o'rgatish jarayonini interaktiv qiladi. Biroq, ularning samarali ishlashi uchun talabalar va o'qituvchilarning tayyorgarligi va platformalar dizayni muhimdir.

Metodlarning integratsiyasi va kontekstga moslik

Yuqorida tahlil qilingan metodlarning har biri mustaqil ravishda samarali bo'lishi mumkin, ammo eng kuchli natija metodlarning integratsiyalashgan qo'llanilishi orqali olinadi. Misol uchun:

- TBLT va CLT uslublarini birlashtirish orqali — real vazifalar (task) asosida kommunikativ usullar yaratilishi mumkin.
- Spaced repetition va interleaving usullarini qo'shib, lug'at va grammatik elementlarni uzoq muddat saqlashni ta'minlash.

- Mobil ilovalarni darsdan tashqari mustaqil o'qish vositasi sifatida qo'llash, lekin sinf ichidagi darslarda o'qituvchi nazorati va muhokama qo'shish.
- Peer feedback metodlarini sinf ichida va onlayn muhitda qo'llash orqali o'quvchilarning o'z ishlarini tahlil qilish va qo'shimcha fikr olish imkoniyatini yaratish.

Integratsiyalashgan yondashuvlar kontekstga mos bo'lishi lozim. Masalan:

- Katta sinflarda TBLT to'liq tatbiq qilish qiyin bo'lishi mumkin, lekin guruhlariga bo'lib ishlash orqali ba'zi task elementlarini qo'llash mumkin.
- Past darajadagi talabalar uchun interleaving va peer feedback lar boshlang'ich bosqichda murakkab bo'lishi mumkin — ular uchun strukturaviy qo'llanmalar va yo'ltanlamalar kerak bo'ladi.
- Mobil ilovalar resurs cheklangan joylarda ham foydali bo'lishi mumkin, lekin ularni offline rejimda ishlash imkoniyati va lokal kontent bilan boyitish talab qilinadi.

Misol tariqasida, til kurslarida quyidagi kombinatsiya ishlatilishi mumkin: darsda TBLT/CLT usuli asosida vazifalar, uy vazifasi sifatida mobil ilova orqali spaced repetition mashqlari, va har oyda peer feedback asosidagi yozma/vazifa almashuv sessiyalari. Bu kombinatsiya har jihatdan balansli til o'rgatishni ta'minlaydi va turli metodlarning kuchli tomonlarini birlashtiradi.

Xulosa

Zamonaviy metodlar ingliz tilini o'rganish jarayonini yanada interaktiv, faol va maqsadga yo'naltirilgan qilish imkonini beradi. Kommunikativ metod, task-based learning, raqamli texnologiyalar, peer feedback, embodied learning, strategiyalarni o'rgatish va blended yondashuvlar birgalikda qo'llanilganda o'quvchilarning til kompetensiyasi sezilarli darajada oshishi mumkin.

Biroq har bir metodning cheklovlari ham bor: resurs talab qilishi, o'qituvchilarning malakasi, sinf sharoiti, texnologik infratuzilma, talabalarning motivatsiyasi kabi omillar usulning samaradorligini belgilaydi. Shu sababli, zamonaviy metodlarni tanlashda kontekstga moslik, dars rejasi, talabaning ehtiyojlari va resurslar holati inobatga olinishi zarur.

Kelgusida tadqiqotlarda metodlarning uzoq muddatli samaradorligi, turli xil o'quvchi guruhlarida taqqoslash, va metodlarning kombinatsiyasi bo'yicha empirik ma'lumotlar to'plash muhimdir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Elbaoui, A. R., & Jember, B. "An insight into the impacts of feedback-supported tasks and peer-work activities on language learners' engagement ..." *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, vol. 9, Article 39, 2024. [SpringerOpen](https://www.springeropen.com)
2. "Review of effective methods of teaching a foreign language to ..." *Frontiers in Education*, 2023. [Frontiers](https://www.frontiersin.org)
3. "Modern English Teaching Methods" *Journal of Higher Education* (Articlegateway), tumosi, maqola, 2024. [articlegateway.com](https://www.articlegateway.com)
4. "Modern English Teaching Methods" OCERINT, maqola, 2023. [ocerints.org](https://www.ocerintjournals.org)
5. "Modern Methods in Learning English" — Incop, maqola, 2025. [incop.org](https://www.incop.org)
6. "Language learning strategies and suggested model in adults" *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, maqola, 2011. [ScienceDirect](https://www.sciencedirect.com)

7. “Five decades of language learning strategy research: a bibliometric review ...” ResearchGate maqola, 2024. [ResearchGate](#)
8. “Innovative Approaches to Foreign Language Learning: A Study of Methods Including Duolingo and Beyond” maqola, sanasi nashr qilingan ma’lumot. [ResearchGate](#)
9. “Different Approaches to Teaching English in Contemporary ...” S. Khatoon, maqola, 2024. [Scholars Middle East Publishers](#)
10. “Embodied learning and teaching approaches in language education” maqola, *Language Learning & Technology* jurnal, (1990–2020 review) [ScienceDirect](#)